

PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS DĖL PANEVĖŽIO MIESTO SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS 2026–2030 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2026 m. balandžio 30 d. Nr. 1-135

Panevėžys

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 18 punktu, 16 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 63 straipsnio 11 punktu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. V-859 „Dėl Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems, savižudybės krizę išgyvenantiems ir savižudybės krizę išgyvenusiems asmenims teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. V-32 „Dėl Savižudybių prevencijos koordinavimo savivaldybėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Nacionaliniu savižudybių prevencijos veiksnių 2023–2026 metų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. V-2008 „Dėl Nacionalinio savižudybių prevencijos veiksnių 2023–2026 metų plano patvirtinimo“, Panevėžio miesto savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Panevėžio miesto savižudybių prevencijos 2026–2030 metų programą (pridedama).
2. Nurodyti, kad šis sprendimas:
  - 2.1. skelbiamas Teisės aktų registre ir Panevėžio miesto savivaldybės interneto svetainėje;
  - 2.2. įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Teisės aktų registre.

Savivaldybės merė

Loreta Masiliūnienė

PATVIRTINTA

Panevėžio miesto savivaldybės tarybos

2026 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. 1-135

PANEVĖŽIO MIESTO SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS 2026–2030 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio miesto savižudybių prevencijos 2026–2030 metų programa (toliau – Programa) yra ilgalaikio planavimo dokumentas, kuriame apibrėžti ilgalaikiai savižudybių prevencijos tikslai, uždaviniai ir numatytos jiems įgyvendinti reikalingos priemonės. Programos tikslas – mažinti mirčių dėl savižudybių skaičių ir užtikrinti laiku teikiamą arba siūlomą pagalbą savižudybės grėsmę patiriantiems, išgyvenantiems, savižudybės krizę išgyvenusiems asmenims ir jų artimiesiems.

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategijos patvirtinimo“, Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems, savižudybės krizę išgyvenantiems ir savižudybės krizę išgyvenusiems asmenims tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. V-859 „Dėl Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems, savižudybės krizę išgyvenantiems ir savižudybės krizę išgyvenusiems asmenims teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Nacionaliniu savižudybių prevencijos veiksmų 2023–2026 metų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. V-2008 „Dėl Nacionalinio savižudybių prevencijos veiksmų 2023–2026 metų plano patvirtinimo“, Savižudybių prevencijos koordinavimo savivaldybėse tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. V-32 „Dėl Savižudybių prevencijos koordinavimo savivaldybėse tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir kitais teisės aktais.

3. Programoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

3.1. **Asmens savižudybės grėsmė** – situacija, kai asmuo turi savižudiškų minčių, ketinimų žudytis ir (ar) yra tyčia susižalojęs.

3.2. **Ketinimas nusižudyti** – savižudybės grėsmės etapas, kai didėja tikimybė, kad asmuo imsis savižudiškų veiksmų, pradedama galvoti apie savižudybės būdus, detalizuojamas savižudybės planas ir iš pasikeitusio asmens elgesio, tiesiogiai išsakomų minčių ar užuominų galima spręsti apie jo rengiamą savižudybę.

3.3. **Mėginimas nusižudyti** – mirtimi nepasibaigęs į save nukreiptas potencialiai žalingas elgesys, su aiškiais arba numanomais ketinimo numirti požymiais.

3.4. **Reagavimo į savižudybės grėsmę algoritmas** – Panevėžio miesto savivaldybės tarybos (toliau – Savivaldybės taryba) patvirtinta reagavimo į savižudybės riziką ir pagalbos organizavimo tvarkos aprašas, numatantis, kaip ir kokios institucijos ar asmenys reaguoja į gautą informaciją apie savižudybės grėsmę (1 priedas).

3.5. **Savižudybė** – asmens sąmoningai atliktas veiksmas, kuriuo buvo siekiama nutraukti savo gyvybę, pasibaigęs mirtimi.

3.6. **Savižudybių prevencija** – įvairaus pobūdžio iniciatyvos, kurių tikslas – užkirsti kelią veiksniams, galintiems paskatinti ar prisidėti prie savižudybių. Šios iniciatyvos apima savižudybių prevencijos sistemas, skirtos suteikti tinkamą pagalbą ketinančiam ar mėginusiam nusižudyti asmeniui ir nusižudžiusių artimiesiems, organizavimą.

3.7. **Savižudybių prevencijos darbo grupė** (toliau – darbo grupė) – Savivaldybės tarybos patvirtinta specialistų grupė, koordinuojanti savižudybių prevencijos programos veiklas ir vykdanči stebėseną.

3.8. Kitos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūrą.

II SKYRIUS ESAMA SITUACIJA

4. Remiantis atlikta savižudybių, savižudybės grėsmės atvejų ir jiems teiktos pagalbos analize, 2024 m. Panevėžio mieste fiksuota 17 savižudybių, tai yra 24,4 mirčių nuo savižudybės 100 tūkst. gyventojų. Šis rodiklis yra šiek tiek didesnis už šalies vidurkį (Lietuvos vidurkis 19,6 atvejų 100 tūkst. gyventojų). Dalis savižudybių dėl socialinio patogumo ar stigmos gali būti neapskaitytos ir priskirtos nelaimingiems atsitikimams, nepatikslingo ketinimo įvykiams ar neaiškioms mirties priežastims.

5. Nuo 2013 m. Panevėžio miesto savižudybių rodiklis yra sumažėjęs pusantrą karto (nuo 37,9 atvejų 2013 m.), tačiau nuo 2022 m. matomas padidėjimas, ypač tarp vyrų ir 50–65+ m. amžiaus grupėse.

6. Panevėžio miesto savižudybių prevencijos 2021–2025 metų plano įgyvendinimo pradžioje, nuo 2021 iki 2022 m. buvo stebimas ryškus savižudybių rodiklio sumažėjimas, tačiau nuo 2022 m. jis vėl kyla ir susilygina su 2021 m. buvusiu rodikliu.

7. Pagrindinis savižudybių metodas – pasikorimas (sudaro 80–90 proc. atvejų kasmet), kitų savižudybės metodų pasitaiko pavieniai atvejai. Tai bendra tendencija visos Lietuvos mastu, apsunkinanti galimybes taikyti prevencijos priemones, skirtas mažinti savižudybių būdų prieinamumą.

8. Panevėžyje po 2021 m. jaunimo ir paauglių savižudybių nestebima. Minimais metais nefiksuota nė vieno savižudybės atvejo, kai asmuo buvo jaunesnis nei 20 m. 2024 m. jauniausias nusižudęs asmuo buvo 30–35 m. amžiaus grupėje. Vis tik stebint minčių apie savižudybę dažnumą ir savižalą, abu atvejai dažniausiai registruojami 10–19 m. amžiaus grupėje. Tai rodo, kad tolesnės pagalbos užtikrinimas jau atpažinus savižudybės grėsmę šiai amžiaus grupei itin svarbus.

9. Panevėžyje 2024 m. daugiausia savižudybių registruota 65+ m. amžiaus grupėje, tačiau asmenų, kuriems registruotas nors vienas savižalos atvejis, skaičius šioje grupėje yra panašus ar net mažesnis už savižudybių skaičių, o registruotų minčių apie savižudybę dažnumas mažiausias iš visų amžiaus grupių. Tai rodo, kad šioje amžiaus grupėje trūksta savižudybės rizikos atpažinimo ir pagalbos teikimo.

10. Per 2021–2023 m. iš viso 728 asmenims buvo fiksuoti gydymo epizodai, kuriuose kaip pagrindinė, siuntimo ar gretutinė liga buvo fiksuota su savižudybe susijusi diagnozė. Per metus šis skaičius svyruoja apie 300 atvejų. Panevėžyje, palyginti su Lietuvos vidurkiu, dažniau registruojamos mintys apie savižudybę. Tai rodo, kad sveikatos priežiūros sistemoje bendrąja prasme yra atpažįstami asmenys, patiriantys savižudybės grėsmę.

11. Daugiausia gydymo epizodų, kai asmuo išgyvena savižudybės grėsmę, fiksuota Respublikinėje Panevėžio ligoninėje – 92 proc. asmenų, turėjusių nors vieną savižudybės grėsmės diagnozę, pagalbą gavo šioje įstaigoje. Tačiau tik 6 proc. iš jų registruotas gydymo epizodas pirminėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose (toliau – PASPĮ). Asmenų, patiriančių savižudybės grėsmę ir gavusių pagalbą PASPĮ, rodiklis 2023 m. yra dvigubai mažesnis nei Lietuvos vidurkis. Taip pat yra ir su nusižudžiusiais asmenimis – per pastaruosius metus iki mirties gavusių ambulatorines psichikos sveikatos paslaugas Panevėžio miesto gyventojų yra ženkliai mažiau palyginti su Lietuvos vidurkiu (atitinkamai 26 ir 34 proc.). Ambulatorinių paslaugų, specifiškai susijusių su savižudybės krize – psichosocialinis vertinimas ir savižudybės krizę išgyvenančių asmenų priežiūra (tai apima atvejo vadybininko, psichologo ir psichiatro konsultacijas) – psichikos sveikatos centruose (toliau – PSC) taip pat registruojami tik pavieniai atvejai. Tai rodo, kad paslaugų teikimas PASPĮ asmenims, patiriantiems savižudybės grėsmę, atsilieka nuo Lietuvos vidurkio.

12. Pažymėtina, kad vyrų savižudybių rodiklis auga nuo 2022 m., 2024 m. jis buvo 5 kartus didesnis nei moterų. Tačiau ženkliai mažesnė dalis savižudybės grėsmę patiriančių vyrų gauna psichikos sveikatos paslaugas. 2021–2023 m. nusižudę vyrai per paskutinius metus iki mirties gavo kokias nors psichikos sveikatos paslaugas (50 proc. moterų ir 16 proc. vyrų tarp Panevėžio m. gyventojų) ir šis rodiklis tarp vyrų yra prastesnis už Lietuvos vidurkį (28 proc. Lietuvoje vyrų kreipėsi į psichikos sveikatos specialistą per metus iki mirties). Tai rodo, kad vyrai, kurie nusižudo, nepatenka į psichikos sveikatos specialistų akiratį.

13. Svarbu, kad net 60 proc. gydymo epizodų 35–49 m. amžiaus grupėje ir 54 proc. 50–64 m. amžiaus grupėje greta su savižudybe susijusios diagnozės fiksuota ir su psichoaktyviųjų medžiagų (toliau – PAM) vartojimu susijusi diagnozė. Dažniau fiksuota vyrams (53 proc. atvejų) nei moterims (27 proc. atvejų). Formuojant savižudybių prevencijos paslaugas svarbu, kad asmenys kartu galėtų gauti pagalbą ir dėl savižudiškumo, ir dėl PAM vartojimo.

14. Ugdymo įstaigų darbuotojai dažnai susiduria ne tik su mokinių mintimis apie savižudybę ar ketinimais nusižudyti, bet ir su nesuicidine savižala – tyčiniu paviršiniu savo kūno audinio žalojimu ar naikinimu (braižymu, paviršiniu pjaustymu, nudeginimu), kurio tikslas daugiau susijęs su emocine reguliacija, bet taip save žalojantys vaikai ir paaugliai neturi tikslo nusižudyti. Nėra savižalos paplitimo tyrimų Panevėžio mieste, tačiau bendrai Lietuvoje tyrimai rodo, kad tokių paauglių gali būti apie 20 proc. Pasauliniai tyrimai rodo savižalos dažnėjimą. Esant nesuicidinei savižalai, mokyklos darbuotojams kyla daug klausimų, kaip reaguoti, nes ne kiekvienas paviršinio savęs žalojimo atvejis reiškia ketinimą nusižudyti, todėl nereikėtų automatiškai vertinti jo kaip mėginimo nusižudyti, tačiau svarbu ir įvertinti situaciją, ir suteikti tinkamą pagalbą. Tam, kad ugdymo įstaigų darbuotojams kiltų mažiau iššūkių reaguojant į tokias situacijas, svarbu nuosekliai šviesti mokyklos bendruomenę apie nesuicidinę savižalą – jos priežastis, emocinius poreikius ir pagalbos teikimo principus.

15. Panevėžio miesto savižudybių prevencijos 2021–2025 metų programoje buvo numatyti penki uždaviniai:

- 15.1. stiprinti miesto gyventojų pozityvią psichikos sveikatą ir mažinti stigmą;
- 15.2. užtikrinti psichologinės paramos teikimą konkrečioms prioritetinėms gyventojų grupėms;
- 15.3. laiku atpažinti savižudybės grėsmę patiriantį žmogų ir nusiųsti pas psichikos sveikatos specialistą;
- 15.4. teikti kompleksiškas ir kokybiškas paslaugas savižudybės krizę išgyvenantiems asmenims;
- 15.5. užtikrinti efektyvų savižudybių prevencijos sistemos Panevėžyje funkcionavimą.

Šiems uždaviniams pasiekti buvo numatyta 15 priemonių, nukreiptų į įvairias visuomenės grupes ir apimančių platų spektrą įvairių iniciatyvų. Dalis šių iniciatyvų atspindėjo *pirminę savižudybių prevenciją*, t. y. buvo nukreiptos į visuomenės atsparumo stiprinimą (pvz., ankstyvosios intervencijos programa vaikams), dalis – *savižudybių intervenciją*, t. y. pagalbą savižudybės grėsmę patiriantiems žmonėms (pvz., mokymai bendruomenių nariams, kurie dažniausiai pirmieji susiduria su savižudybės grėsmę patiriančiu žmogumi), ir *savižudybių postvenciją*, t. y. pagalbą po įvykusios savižudybės (pvz., psichologinė parama išgyvenantiems artimojo savižudybę).

16. Panevėžio miesto savižudybių prevencijos 2021–2025 metų programoje buvo numatyti gana platūs uždaviniai, priemonės ir veiklos, kurios buvo vykdomos siekiant sumažinti savižudybių skaičių savivaldybėje. Kita vertus, dėl plano platumo sudėtingiau įvertinti jo tiesioginį poveikį savižudybių rodikliams. Nors buvo numatyti veiklos rodikliai, nebuvo numatyta reguliarios plano peržiūros atsižvelgiant į tuos rodiklius, todėl dalis veiklų, kurias įgyvendinant buvo susidurta su sunkumais, nebuvo peržiūrėtos ir tapo sudėtingiau vertinti plano įgyvendinimą. Todėl Panevėžio miesto savižudybių prevencijos 2026–2030 metų programa keltas tikslas sutelkti dėmesį tik į aktualiausius savižudybių prevencijos sistemos Panevėžyje iššūkius, kitų, bendresnio pobūdžio, prevencinių veiklų įgyvendinimą perkeltiant į susijusias gretutines programas (pvz., visuomenės sveikatos, psichikos sveikatos), numatyti plano (2 priedas) įgyvendinimo stebėseną ir koordinavimą per darbo grupę. Ji galėtų stebėti Programos įgyvendinimo iššūkius, padėti koordinuoti veiklas tarp skirtingų įstaigų ir organizacijų, padėtų operatyviau tikslinti Programos veiklas pagal išskylančius miesto gyventojų poreikius.

III SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

17. Programos tikslas – pasiekti, kad 2030 m. mirtingumo dėl savižudybių rodiklis Panevėžio mieste neviršytų 13 atvejų 100 tūkstančių gyventojų. Šiuo tikslu atsižvelgiama į Nacionaliniame savižudybių prevencijos veiksmų 2023–2026 metų plane minimą siekį, remiantis Lietuvos Respublikos

Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, kad Lietuvoje iki 2030 m. savižudybių skaičius neviršytų 13 atvejų 100 tūkst. gyventojų.

18. Programos uždaviniai:

18.1. laiku atpažinti savižudybės grėsmę patiriantį žmogų ir nusiųsti pas psichikos sveikatos specialistą;

18.2. užtikrinti psichologinės paramos teikimą konkrečioms prioritetinėms gyventojų grupėms;

18.3. teikti kompleksiškas ir kokybiškas paslaugas savižudybės krizę išgyvenantiems asmenims;

18.4. užtikrinti efektyvų savižudybių prevencijos sistemos Panevėžyje funkcionavimą.

19. Pirmajam Programos uždaviniui pasiekti numatomos šios priemonės:

19.1. mokymai bendruomenių nariams, kurie dažniausiai pirmieji susiduria su savižudybės grėsmę patiriančiu žmogumi;

19.2. informacijos apie pagalbos galimybes esant su savižudybe susijusiems sunkumams viešinimas.

20. Antrajam Programos uždaviniui pasiekti numatomos šios priemonės:

20.1. psichologinė parama išgyvenantiems artimojo savižudybę;

20.2. psichologinė parama vyresnio amžiaus asmenims (senjorams ar 65+ m.);

20.3. psichologinė parama savižudybės ar mėginimo nusižudyti paveiktoms bendruomenėms.

21. Trečiajam Programos uždaviniui pasiekti numatomos šios priemonės:

21.1. mokymai sveikatos priežiūros specialistams, teikiantiems pagalbą savižudybės krizę išgyvenantiems asmenims;

21.2. kvalifikuota specialisto pagalba savižudybės krizę išgyvenančiam asmeniui.

22. Ketvirtajam Programos uždaviniui pasiekti numatomos šios priemonės:

22.1. atnaujintų savižudybių prevencijos algoritmų patvirtinimas;

22.2. darbo grupės savižudybių prevencijos programos įgyvendinimo ir savižudybės prielaidų regione stebėsenai sukūrimas;

22.3. savižudybių prevencijos veiklų koordinavimo stiprinimas;

22.4. savižudybių prevencijos sistemos stebėseną.

IV SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

23. Viena svarbiausių priemonių, siekiant užtikrinti efektyvų savižudybių prevencijos sistemos įgyvendinimą savivaldybėje, yra darbo grupė, koordinuojanti Programos veiklas. Darbo grupę sudaro savivaldybės įstaigų, susijusių su savižudybių prevencija, specialistai. Darbo grupės sudėtį tvirtina Savivaldybės meras. Darbo grupei vadovauja Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro savižudybių prevencijos koordinatorius. Nesant koordinatoriaus, jo pareigas atlieka koordinatoriaus pavaduotojas, kurį balsuodama išrenka darbo grupė. Koordinatorius organizuoja darbo grupės posėdžius. Darbo grupės posėdžiai organizuojami ne rečiau kaip kas 3 mėn. (arba 4 kartus per metus). Darbo grupės užduotys:

23.1. Programos įgyvendinimo savivaldybėje stebėseną;

23.2. savižudybių prevencijos sistemos savivaldybėje specialistų palaikymas;

23.3. statistinės su savižudybių prevencija susijusios informacijos aptarimas ir analizė (pvz., ketinimai, mėginimai nusižudyti, savižudybės; psichologinės pagalbos teikimas šiais atvejais);

23.4. psichikos sveikatos specialistų teikiamų paslaugų prieinamumo gerinimas;

23.5. informacijos apie pagalbos galimybes viešinimas;

23.6. projektų, padedančių mažinti savižudybių mastą savivaldybėje, vykdymas;

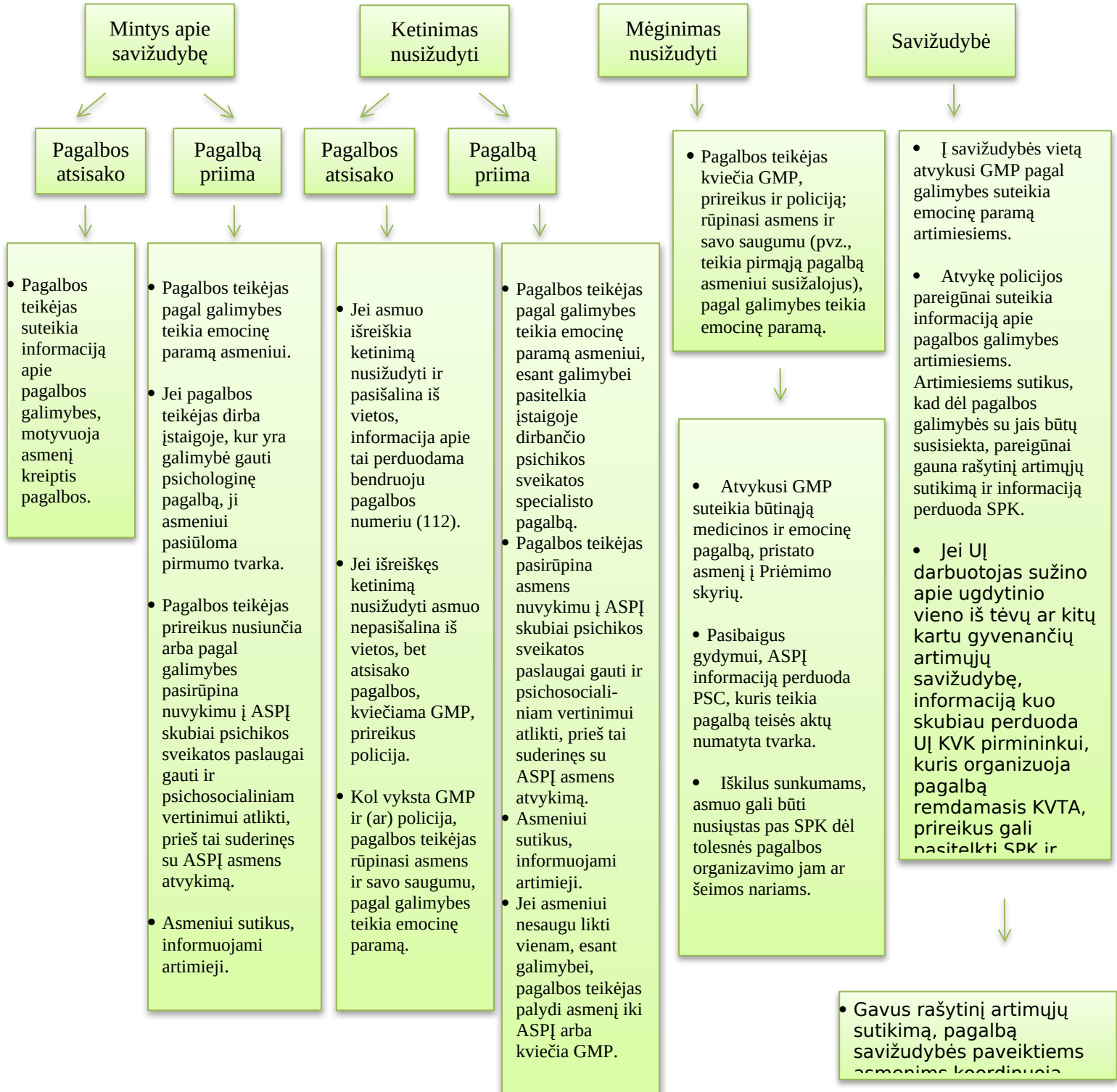
23.7. savižudybių postvencija – įvykus sudėtingesnei situacijai, esant didesniai pagalbos poreikiui, darbo grupės susitikimo organizavimas siekiant užtikrinti reikiamos pagalbos suteikimą.

24. Įgyvendinant Programą dalyvauja Savivaldybės administracija, asmens ir visuomenės sveikatos, socialines ir švietimo paslaugas teikiančios įstaigos, mieste veikiančios nevyriausybines

organizacijos, Respublikinio priklausomybės ligų centro Panevėžio filialas, Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Panevėžio priešgaisrinė gelbėjimo valdyba. Programos įgyvendinimą koordinuoja Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

25. Programa įgyvendinama iš Panevėžio miesto savivaldybės biudžeto lėšų, valstybės biudžeto, teritorinių ligonių kasų ir kitų finansavimo šaltinių.

PANEVĖŽIO MIESTO SAVIRŪPYBIŲ PREVENCIJOS ALGORITMAS (ASMENIMS NUO 18 M.)

PANEVŽIO MIESTO SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS ALGORITMAS (ASMENIMS IKI 18 M.)

* **Pastaba.** Ugdymo įstaigų darbuotojai gali susidurti su iššūkiu, kaip tinkamai reaguoti ant mokinio kūno pastebėjus paviršinius susižalojimo požymius. Nors tokie sužalojimai nebūtinai reiškia ketinimą nusižudyti, jie visada signalizuoja apie emocinį skausmą ir galimą riziką. Todėl svarbu, kad situaciją įvertintų psichologas, nustatytų rizikos lygį ir būtų imtasi tinkamų veiksmų. Skubioji pagalba reikalinga tik esant tiesioginei grėsmei gyvybei ar didelei savižudybės rizikai.

Algoritme naudojamų sutrumpinimų paaiškinimai:

- ASPĮ – asmens sveikatos priežiūros įstaiga;
- GMP – greitoji medicinos pagalba;
- KVK – krizių valdymo komanda;
- KVMA – Krizių valdymo mokykloje aprašas;
- PAASPĮ – pirminė ambulatorinė asmens sveikatos priežiūros įstaiga;
- PPT – Pedagoginė psichologinė tarnyba;
- PSC – Psichikos sveikatos centras;
- SPK – savižudybių prevencijos koordinatorius;
- UĮ – ugdymo įstaiga;
- VTAĮT – Valstybinė vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba.

ALGORITME MINIMOS ĮSTAIGOS, TEIKIANČIOS PAGALBĄ PANEVĖŽIO MIESTE

ĮSTAIGA, VIETA, KONTAKTAI

PAGALBOS GALIMYBĖS

Panevėžio miesto poliklinikos Psichikos sveikatos centras

Darbo laikas:

I–IV 8:00–17:00 val.

V 8:00–16:00 val.

Adresas: Nemuno g. 75, Panevėžys

Telefonas +370 45 500 641

Pirminės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos. Paslaugos teikiamos nemokamai visiems prie įstaigos prisirašiusiems pacientams. Psichiatrų, vaikų ir paauglių psichiatrų, socialinių darbuotojų, psichologų ir psichikos sveikatos slaugytojų komandos paslaugos nemokamai teikiamos privalomuoju sveikatos draudimu apdraustiems pacientams.

Panevėžio rajono savivaldybės poliklinikos Psichikos sveikatos centras

Darbo laikas:

I–V 8:00–19:00 val.

VI 8:00–13:00 val.

Adresas: A. Jakšto g. 4, Panevėžys

Telefonas +370 45 502 217

Pirminės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos. Paslaugos teikiamos nemokamai visiems prie įstaigos prisirašiusiems pacientams. Psichiatrų, vaikų ir paauglių psichiatrų, socialinių darbuotojų, psichologų ir psichikos sveikatos slaugytojų komandos paslaugos nemokamai teikiamos privalomuoju sveikatos draudimu apdraustiems pacientams.

Vilniaus psichoterapijos ir psichoanalizės centro Panevėžio skyrius

Darbo laikas I–V 08:00–19:00 val.

Adresas: Nemuno g. 73, Panevėžys

Telefonas +370 45 500 605

Pirminės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos. Paslaugos teikiamos nemokamai visiems prie įstaigos prisirašiusiems pacientams. Psichiatrų, vaikų ir paauglių psichiatrų, socialinių darbuotojų, psichologų ir psichikos sveikatos slaugytojų komandos paslaugos nemokamai teikiamos privalomuoju sveikatos draudimu apdraustiems pacientams.

Respublikinio priklausomybės ligų centro Panevėžio filialas

Darbo laikas I-V 08:00-17:00 val.
Adresas: Elektronikos g. 6, Panevėžys
Telefonas +370 45 582 673

Pirminės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos. Paslaugos teikiamos nemokamai visiems prie įstaigos prisirašiusiems pacientams. Psichiatrų, vaikų ir paauglių psichiatrų, socialinių darbuotojų, psichologų ir psichikos sveikatos slaugytojų komandos paslaugos nemokamai teikiamos privalomuoju sveikatos draudimu apdraustiems pacientams. Priklausomiems nuo alkoholio ir narkotikų asmenims teikiama kvalifikuota išblaivinimo, abstinencijos gydymo, reabilitacinė pagalba, konsultuojami ligonių artimieji.

VšĮ Respublikinės Panevėžio ligoninės**Krizių intervencijos centras**

Darbo laikas: kasdien, visą parą
Adresas: Smėlynės g. 25, Panevėžys
Telefonas +370 45 506 629

Krizių intervencija, psichiatrinė pagalba ir neatidėliotinos konsultacijos suaugusiesiems. Visą parą dirbančiame centre pagalbą teikia specialistų komanda, kurią sudaro gydytojas psichiatras, medicinos psichologai, socialinis darbuotojas, psichikos sveikatos slaugytojai.

VšĮ Respublikinės Panevėžio ligoninės**Vaiko raidos centras**

Darbo laikas: I-V 07:30-19:30 val.
Adresas: Smėlynės g. 38, Panevėžys
Telefonas +370 45 501 518

Konsultacinės ir dienos stacionaro psichikos sveikatos paslaugos. Teikiant pagalbą vaikams ir paaugliams vadovaujamosi *bio-psycho* socialiniu modeliu, kurio pagrindas - nemedikamentinė (psichologo, psichoterapeuto) paslauga.

Panevėžio miesto pedagoginė psichologinė tarnyba

Darbo laikas:
I-IV 8:00-12:00 val., 12:45-17:00 val.
V 8:00-12:00 val., 12:45-16:45 val.
Adresas: Topolių al. 12, Panevėžys
Telefonas +370 670 19616

Psichologinė, socialinė pedagoginė, švietimo informacinė pagalba vaikams, specialioji pedagoginė pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims iki 21 metų, gyvenantiems savivaldybės teritorijoje ir (ar) ugdomiems mokyklose, kurių steigėja yra Savivaldybės taryba. Tarnyba taip pat teikia informacinę, ekspertinę ir konsultacinę pagalbą tėvams (globėjams, rūpintojams) ir mokykloms, jų pedagoginiams darbuotojams. Įstaigos psichologai, vykdydami prevencinės veiklos funkciją, dirba su vaikais, turinčiais bendravimo, emocinių, elgesio ir kitų psichologinių problemų, išgyvenančiais krizes, taip pat ir su vaikų tėvais (globėjais, rūpintojais), konsultuodami juos individualiai ir grupėse.

Panevėžio miesto visuomenės sveikatos biuras

Darbo laikas:
I-IV 8:00-17:00 val.
V 8:00-15:45 val.
Adresas: Respublikos g. 68, Panevėžys
Telefonas +370 45 46 75 06
Kordinatoriaus telefonas +370 607 31196

Psichologo paslaugos asmenims nuo 14 m., emocinės gerovės konsultanto paslaugos, priklausomybių konsultanto paslaugos, grupiniai užsiėmimai, savižudybių prevencijos kordinatoriaus paslaugos

---

Panevėžio socialinių paslaugų centras

Darbo laikas:

I-IV 8:00–17:00 val.

V 8:00–15:45 val.

Adresas: A. Mackevičiaus g. 55A,
PanevėžysTelefonas +370 675 72090

Individualios psichologo konsultacijos ir grupiniai užsiėmimai centre besilankančioms šeimoms. Įstaigos psichologai teikia pagalbą vaikams, turintiems bendravimo, emocinių, elgesio ir kitų psichologinių sunkumų ir išgyvenantiems krizę. Centro darbuotojai taip pat konsultuoja vaikų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir veda grupinius užsiėmimus.

Panevėžio bendruomeniniai šeimoms namai

Darbo laikas I–V 9:00–18:00 val.

Adresas: Marijonų g. 24, Panevėžys

Telefonas +370 674 24210

„Vieno langelio“ principu konsultuojamos, informuojamos, į veiklas registruojamos šeimos. Vyksta pozityvios tėvystės mokymai (grupiniai užsiėmimai), teikiama psichosocialinė pagalba (individualios ir grupinės psichologo konsultacijos, dailės, muzikos, šokio ir judesio terapijos seansai), mediacijos paslaugos, sociokultūrinės paslaugos (paskaitos, paramos grupė kūdikio susilaukusiai šeimai, šeimų klubas, renginiai, paauglių grupės „Pažink save“, „Bendravimas be pykčio“, „Gyvenk atsakingai“).

Lietuvos agentūros „SOS vaikai“**Panevėžio skyrius**

Darbo laikas: kasdien, visą parą

Adresas: Rožių g. 19, Panevėžys

Telefonas +370 699 86866

Pagalba nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje, krizių įveikimo pagalba, laikinas apnakvindinimas

---

PANEVĖŽIO MIESTO SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS 2026–2030 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PLANAS

Priemonė	Veikla	Vykdytojai	Laukiamas rezultatas / vertinimo rodikliai
1 uždavinys. Laiku atpažinti savižudybės grėsmę patiriantį žmogų ir nusiųsti jį pas psichikos sveikatos specialistą.			
1.1. Mokymai bendruomenių nariams, kurie dažniausiai pirmieji susiduria su savižudybės grėsmę patiriančiu žmogumi	1.1.1. Organizuoti ir koordinuoti vartininkų mokymus apie tai, kaip atpažinti savižudybės riziką, suteikti pirminę paramą ir nusiųsti tolesnei pagalbai	VSB	Mokymuose dalyvavusių asmenų skaičius
	1.1.2. Didinti ugdymo įstaigų kompetencijas reaguoti į su savižudybėmis susijusius krizinius įvykius (mokymai mokyklų krizių komandoms apie krizių valdymą, mokymai apie reagavimą į nesuicidinę savižalą)	PPT, VSB	Mokyklų, dalyvavusių mokymuose, skaičius. Mokytų krizių valdymo komandų narių skaičius (kiekvienoje grupėje)
	1.1.3. Gerinti vyresnio amžiaus žmonių savižudybės rizikos atpažinimą ir pagalbos jiems teikimą	VSB	Mokymuose dalyvavusių asmenų, teikiančių pagalbą vyresnio amžiaus (65+ metų) asmenims
1.2. Informacijos apie pagalbos galimybes esant su savižudybe susijusiems sunkumams viešinimas	Informacijos apie psichologinės pagalbos galimybes Panevėžio mieste sklaida	VSB	Parengtų informacijos sklaidos priemonių skaičius

Priemonė	Veikla	Vykdotojai	Laukiamas rezultatas / vertinimo rodikliai
2 uždavinys. Užtikrinti psichologinės paramos teikimą konkrečioms prioritetinėms gyventojų grupėms.			
2.1. Psichologinė parama išgyvenantiems artimojo savižudybę	2.1.1. Individualios psichologų konsultacijos vaikams ir suaugusiesiems, patyrusiems artimojo savižudybę	VSB, PPT, Bendruomeniniai šeimos namai, PSC	Suteiktų individualių psichologo konsultacijų skaičius (vaikams, suaugusiesiems)
	2.1.2. Užtikrinti savitarpio pagalbos grupės nusižudžiusių artimiesiems grupės tęstinumą (suaugusiesiems)	VSB	Paramos grupėse dalyvavusių asmenų bendras skaičius per metus
	2.1.3. Suderinti bendradarbiavimo galimybes regione, operatyviau informuoti SPK apie įvykusias savižudybes ir teikti pagalbą	VSB, PPT, bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo įstaigos, PAVPK	Panevėžio miesto savižudybių prevencijos algoritmų patvirtinimas ir įgyvendinimas
2.2. Psichologinė parama vyresnio amžiaus (65+ metų) asmenims	Psichologinė parama namuose vyresnio amžiaus asmenims	Lietuvos Raudonasis Kryžius, Panevėžio socialinių paslaugų teikėjai, VSB	Psichologinę paramą namuose gavusių vyresnio amžiaus žmonių skaičius. Suteiktų konsultacijų skaičius namuose vyresnio amžiaus asmenims
2.3. Psichologinė parama savižudybės ar mėginimo nusižudyti paveiktoms bendruomenėms	2.3.1. Peržiūrėti ir atnaujinti krizių įveikimo komandų planus mokyklose	Bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo įstaigos, VSB	Mokyklų, turinčių krizių įveikimo planą ir veikiančią krizių komandą, dalis nuo visų švietimo įstaigų mieste

	2.3.2. Teikti pagalbą bendruomenėms po įvykusios savižudybės ar mėginimo nusižudyti	PPT, VSB, mobilioji krizių komanda	Įvykių, po kurių teiktos grupinės ir individualios pagalbos priemonės, skaičius
--	---	------------------------------------	---

Priemonė	Veikla	Vykdytojai	Laukiamas rezultatas / vertinimo rodikliai
3 uždavinys. Teikti kompleksiškas ir kokybiškas paslaugas savižudybės krizę išgyvenančiam asmeniui.			
3.1. Mokymai sveikatos priežiūros specialistams, teikiantiems pagalbą savižudybės krizę išgyvenantiems asmenims	3.1.1. Mokymai ir supervizijos sveikatos priežiūros specialistams ir mokyklų psichologams apie specializuotus savižudybės riziką mažinančius metodus (pvz., bendradarbiavimu grįstas savižudybės grėsmės vertinimas ir valdymas (CAMS), psichosocialinis vertinimas ir kiti)	PSC, PPT, VšĮ Respublikinė Panevėžio ligoninė	Mokymuose dalyvavusių psichikos sveikatos specialistų skaičius. Supervizijose dalyvavusių psichikos sveikatos specialistų skaičius (pagal specialybę)
	3.1.2. Stiprinti PSC dirbančių specialistų, atliekančių savižudybės grėsmę patiriančių asmenų atvejų vadybą, kompetencijas per mokymus ir supervizijas	PSC	Mokymuose dalyvavusių psichikos sveikatos specialistų skaičius. Supervizijose dalyvavusių psichikos sveikatos specialistų skaičius (pagal specialybę)
	3.1.3. Mokymai ir supervizijos apie rizikos atpažinimą, nusiuntimą pagalbos, ilgalaikės savižudybės rizikos valdymą įstaigoms, teikiančioms pagalbą asmenims, pasižymintiems didesne savižudybės rizika	Globos šeimos, Bendruomeniniai šeimos namai, Socialinių paslaugų centras, paslaugų namuose teikėjai (pvz., senjorams, vaikams socialinės rizikos situacijose), Atviras jaunimo centras ir jaunimo erdvės	Mokymuose dalyvavusių specialistų skaičius. Supervizijose dalyvavusių specialistų skaičius (pagal specialybę)

	3.1.4. Mokymai įstaigoms ir įmonėms apie krizių, susijusių su savižudybės grėsme, valdymą	VSB	Mokymuose dalyvavusių įstaigų ir įmonių, darbuotojų skaičius
3.2. Kvalifikuota pagalba savižudybės krizę išgyvenančiam asmeniui	3.2.1. Užtikrinti skubios psichologinės ir (ar) psichiatrinės pagalbos prieinamumą vaikams ir paaugliams	PSC	Suteiktų konsultacijų ir atliktų psichosocialinių vertinimų skaičius savižudybės krizę išgyvenantiems vaikams ir paaugliams
	3.2.2. Stiprinti ambulatorinių paslaugų prieinamumą Panevėžio miesto poliklinikoje, Panevėžio rajono savivaldybės poliklinikoje, Vilniaus psichoterapijos ir psichoanalizės centre	PSC	Suteiktų konsultacijų skaičius savižudybės krizę išgyvenantiems asmenims
	3.2.3. Specializuota ASSIP programa bandžiusiems nusižudyti asmenims	VšĮ Respublikinė Panevėžio ligoninė	ASSIP programoje dalyvavusių asmenų skaičius

Priemonė	Veikla	Vykdytojai	Laukiamas rezultatas / vertinimo rodikliai
4 uždavinys. Užtikrinti efektyvų savižudybių prevencijos sistemos Panevėžyje funkcionavimą.			
4.1. Atnaujintų savižudybių prevencijos algoritmų patvirtinimas ir peržiūrėjimas kartą per metus	4.1.1. Pagalbos veiksmų algoritmas turintiems minčių apie savižudybę, ketinantiems nusižudyti, mėginusiems nusižudyti ir nusižudžiusiųjų artimiesiems	Panevėžio miesto savivaldybės administracija, Savižudybių prevencijos darbo grupė	Atnaujintas ir kasmet peržiūrimas Panevėžio miesto savižudybių prevencijos algoritmas (1 priedas) (suaugusiems asmenims ir vaikams)
4.2. Savižudybių prevencijos programos įgyvendinimo ir savižudybės prielaidų	4.2.1. Darbo grupės narių išrinkimas ir darbo organizavimas	Savižudybių prevencijos darbo grupė	Darbo grupės susitikimų skaičius

regione stebėsenos darbo grupės sudarymas			
4.3. Savižudybių prevencijos veiklų koordinavimo stiprinimas	4.3.1. Telefono linijos kaip algoritmo koordinatoriaus telefono naudojimas	VSB	Suteiktų konsultacijų skaičius
	4.3.2. Skirtingų PSC atvejų vadybininkų bendradarbiavimo stiprinimas per intervizių organizavimą	Savižudybių prevencijos koordinatorius	Intervizių ir jose dalyvavusių atvejų vadybininkų skaičius
4.4. Savižudybių prevencijos sistemos stebėseną	4.4.1. Savižudybių prevencijos Panevėžyje stebėsenos rodiklių rinkimas, analizė ir pristatymas	VSB, Savižudybių prevencijos darbo grupė	Parengti pristatymai Savižudybių prevencijos darbo grupėje

Programoje naudojamų sutrumpinimų paaiškinimai:

ASPI – asmens sveikatos priežiūros įstaigos

ASSIP – (*Attempted Suicide Short Intervention Program*) trumpoji terapija po mėginimo nusižudyti

NVO – nevyriausybinės organizacijos

PAASPI – pirminės (šėimos gydytojų) asmens sveikatos priežiūros įstaigos

PAGD – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Panevėžio priešgaisrinė gelbėjimo valdyba

PAVPK – Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas

PPT – Panevėžio pedagoginė psichologinė tarnyba

PSC – psichikos sveikatos centrai

VSB – Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Panevėžio miesto savivaldybės administracija 288724610, Laisvės a. 20 LT-35200, Panevėžys
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Panevėžio miesto savivaldybių prevencijos 2026–2030 metų programos patvirtinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-04-30 Nr. 1-135
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Loreta Masiliūnienė, Savivaldybės merė
Sertifikatas išduotas	LORETA MASILIŪNIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-04-30 13:32:04 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-04-15 09:53:05 – 2027-04-15 09:53:05
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avily, Panevėžio miesto savivaldybės administracija, i.k. 288724610 LT", sertifikatas galioja nuo 2024-12-18 11:19:20 iki 2027-12-18 11:19:20
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avily, versija 3.5.87.1-SNAPSHOT
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Laiko žyma „SignatureTimeStamp“ sukurta nepatikimos laiko žymų tarnybos (naudotas nepatikimas sertifikatas (subjektas: BaltStamp QTSA TSU1, galioja nuo: 2026-03-02 15:42:47)). Sertifikatas patvirtintas nepatikimu sertifikavimo centro sertifikatu (subjektas: BaltStamp Issuing CA 2026, galioja nuo: 2026-03-02 15:42:47). (Loreta Masiliūnienė 2026-04-30 13:32:04)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-04-30 13:46:31 Dokumentų valdymo sistema Avily